

Fastighetsuppgifter

Fastighetsbeteckning

Svanvik 1:126

Adress

Svanvik 171

47295 Varekil

Besiktningssuppgifter

Uppdragsnummer	P5292
Besiktningsdatum	2026-02-23
Besiktningföretag	OBM Besiktning Bohuslän AB
Besiktningförrättare	Lars Olsson
Närvarande	Säljare
Giltig till och med	2027-02-23

Väder vid besiktningdagen

Vädertyp	Temperatur	Snödjup
Mulet	Ca 0°	Ca 1 dm

Mäklare

Företagsnamn	Namn på mäklare
Fastighetsbyrån Orust AB	Eric Feiff

Byggnadsinformation

Byggnadsbeskrivning 1-planshus med källare. Vidbyggt förråd.	Byggnadsår 1975
Till eller ombyggnad Öppnat upp mellan allrum/kök 2013.	Övrigt Huset är omöblerat. Sidobyggnader ingår ej. Taket besiktades 260227 pga snö vid första besiktningstillfället.

Byggnadsdel

Tak:	Sadeltak med råspont, underlagsduk, läkt samt betongpannor.
Fasad:	Liggande träpanel. Gavel mot sydost har äldre stående träpanel.
Fönster:	3-glas isoler. 2-glas kopplade i källare.
Stomme:	Träregelstomme.
Grund:	Källare med betongplatta och murade väggar av betongsten. Mindre del är en grovkällare med murade väggar samt delvis berg i dagen.

Installationer

Värme:	Luft/luftvärmepump (2st). Elradiatorer. Braskamin i gillestuga.
Ventilation:	Självdrag. Forcerad frånluft i badrum.
Vatten:	Kommunalt, via samfällighet.
Avlopp:	Enskilt, via samfällighet.

Frågor till säljaren

Uppgifter från ägare eller representant

2013 Förvärvades huset av nuvarande fastighetsägare.
Nytt kök, ny el samt tilläggsisolering invändigt på Entréplan.
2015 Tilläggsisolerat fasad utvändigt, ny panel samt fönster och dörrar.
2016 Renoverat tak (papp, läkt, betongpannor).
Ny luft/luftvärmepump på entréplan.
2018 Ny altan.
2023 Ny luft/luftvärmepump i källare.
Merparten el är bytt i huset.

Har radonhalt i boendemiljön kontrollerats?	Ja	2024, under medelvärde, se separat protokoll
Energideklaration	Nej	Fritidshus
Regelbunden sotning?	Ja	Februari 2026
Har brandskyddskontroll utförts?	Ja	Protokoll eftersöks
Finns frågelista upprättad?	Ja	Kontakta mäklare
Finns vattenanalyser för eget vatten?	-	Kontakta samfällighet
Fungerar eget avlopp tillfredsställande?	Ja	

Allmän reflektion

Ett 70-talshus där nuvarande ägare har skött löpande underhåll och genomfört några renoveringar, bl.a. bytt tak, tilläggsisolerat huset och bytt merparten panel samt fönster och dörrar.

Även om samtliga anmärkningar i protokollet är relevanta bör man vara extra uppmärksam pånockvind, källare samt dränering/fuktskydd.

Som spekulant till denna fastighet är det viktigt att ta del av hela protokollet.

För att säkerställa att man förstätt innebörden av det som står är jag även tillgänglig per telefon för frågor.

/Lars

OBM Besiktning Bohuslän AB

Besiktningresultat					
Bedömnings skala: 1 = Utan anmärkning, 2 = Påpekande, 3 = Bör åtgärdas, 4 = Ej besiktningbart					
Byggnadsdel	1	2	3	4	Anmärkning
Utvändigt					
Mark			X		Mark sluttar mot hus från norr. Dränering samt fuktskydd är äldre. Se kommentar/riskanalys.
Sockel		X			Sprickor samt putssläpp förekommer. Kondensvattnet från värmepumpens utedel leds inte bort från huset, rekommenderas som skadeförebyggande åtgärd.
Fasad			X		Panel på gavel mot sydost har underhåll/bytesbehov, rötskador noteras. Se kommentar/riskanalys.
Fönster			X		Flertalet fönster utan underbleck, risk för fuktrelaterade skador i intilliggande konstruktioner. Fönster på långsidor har ej överbleck, dock skyddade av takfot.
		X			Äldre fönster har underhållsbehov (sovrums 1 samt källare).
Dörrar		X			Tröskelbleck finns ej på dörrar. Altandörr har mindre skada i nerderkant.
Altan/Entré		X			Infäst i fasad, risk för fuktinträning vid infästning samt försvårar underhåll/byte av panel. Räcket är klättringsbart.
Stuprör&rännor			X		Hängränna finns ej på baksida. Stuprör finns ej.
Nockvind			X		Fuktfläckar/missfärgningar runt murstock med förhöjda värden, se "Tak". Imkanal (rör till köksfläkt) är otät och ej isolerad, installationen bör ses över i samråd med fackman.
		X			Mikrobiell påväxt noteras på underlagstak. Isolering ligger delvis an mot råspont. Se kommentar/riskanalys.
		X			Enstaka råspont hänger ner, lokalt mot öst är råspont formförändrad. Oisolerat ventilationsrör går genom vinden, funktion oklar.
Tak		X			Mossa börjar få fäste, bör avlägsnas. Takfotsplåt finns ej. Vindskivor mot sydost är endast grundmålade. Murstock har ej väderskydd, otätheter noteras, se även "Nockvind". Se kommentar/riskanalys.

Besiktningresultat					
Bedömningsskala: 1 = Utan anmärkning, 2 = Påpekande, 3 = Bör åtgärdas, 4 = Ej besiktningbart					
Byggnadsdel	1	2	3	4	Anmärkning
Invändigt					
Allmänt		X			En del estetiska arbeten, tex lister är ej slutförda.
Entréplan					
Entréhall	X				Inget att notera.
Bad/Wc		X			Äldre, passerat teknisk livslängd. Otätheter vid golvmatta/tröskel. Vattenrör i yttervägg, frysrisk. Se kommentar/riskanalys.
Sovrum 1	X				Inget att notera.
Sovrum 2	X				Inget att notera.
Sovrum 3	X				Inget att notera.
Allrum	X				Inget att notera.
Kök		X			Fuktskydd/tät botten rekommenderas i diskbänkskåp (bägge). Diskmaskinens avloppsslang är inte avlastningsklamrad. Tätt mellan sockel/golv vid diskmaskin. Fuktskydd under kyl&frys bör ses över/justeras.
Källare					
Allmänt			X		Äldre källare med betongplatta och motfyllda grundmurar är generellt ansett en riskkonstruktion för fuktskador. Utreklade väggkonstruktioner samt täta ytskikt finns. Vid kontroll av konstruktionen upplevdes avvikande mikrobiell lukt och fuktvärden över gränsvärde uppmättes. Mineralutfällningar samt färgsläpp noteras på grundmurar. Se kommentar/riskanalys samt bilaga "Kontroll av konstruktion". Kommentaren gäller hela källaren och anges ej för vardera rum nedan.
Trappa		X			Ledstång finns ej.
Groventré	X				Inget övrigt att notera.
Gillestuga	X				Inget övrigt att notera.
Trappförråd			X		Rötskador i stolpar till trappa som står ner mot mark innanför lucka.
Tvätt		X			Äldre/original. Täta ytskikt på väggar och golv.
Dusch		X			Golvmattan har släppt lokalt samt delvis bortriven. Mikrobiell påväxt på ytskikt på grundmurar.
Bastu		X			Utreklad konstruktion. Mikrobiell påväxt noteras i panel.
Grovkällarutrymme		X			Delvis berg i dagen samt synlig dräneringsslang i mark, vatteninträngning har noterats vid mycket regn. Se kommentar/riskanalys "källare".
Installationer					Observera att okulär kontroll är utförd av bostadens installationer, vilket ej motsvarar komplett besiktning av behöriga fackmän.
EI			X		Täcklock saknas i elcentral. Gruppschema finns ej. I källaren förekommer både jodade samt enstaka ojordade uttag. Oskyddad elkabel noteras på några ställen, tex vid tidigare vägg i gillestuga samt i tak vid grovkällarutrymme. Rekommenderar översyn av behörig elektriker.
	X				Stickprovsmässig funktionskontroll av jordade el-uttag samt funktionskontroll av jordfelsbrytare via vägguttag i Kök gjordes utan anmärkning.
VVS		X			VVS- installationerna är delvis äldre/original. Vridstopp finns ej vid köksö. Oisolerade vattenrör samt varmvattenberedare i grovkällarutrymme, golvbrunn finns ej.
Ventilation		X			Allmänventilationen upplevdes något bristfällig. Se kommentar/riskanalys.

Kommentarer och riskanalys

Nedan texter är allmänna standardtexter som syftar till att förklara risken med de noterade bristerna på vardera byggnadsdel. I vissa fall anges även allmänna råd och vanligt förekommande lösningar.

Utvändigt

Mark

Den utvändiga marklutningen mot huset innebär ökad fuktbelastning mot grundläggningen, med ökad risk för invändiga fuktskador.

När det utvändiga fuktskyddet och dräneringssystemet är äldre finns det risk att det har nedsatt funktion vilket kan orsaka fuktrelaterade skador i byggnaden.

Fasad

Rötskador försämrar konstruktionens vattenavvisande förmåga och medför risk för fuktskador även i bakomliggande konstruktion. Kontakta snickare för kontroll och åtgärd.

Fönster

När plåtdetaljer är otäta eller saknas innebär det risk för att vatten kan tränga in och orsaka fuktrelaterade skador i bakomliggande konstruktion.

Nockvind

Den mikrobiella påväxten på underlagstaket indikerar att vinden periodvis tillförs eller har tillförts fukt inifrån bostaden, som den kallare delen av året riskerar att kondensera mot underlagstaket (sk konvektionsskada). För att komma tillrätta med detta måste fukttilförseln inifrån bostaden minskas. Detta kan göras genom att ventilationen i bostaden förbättras samt att eventuella otätheter i vindsbjälklaget (tak/väggvinklar, geomföringar, vindslucka mm.) tätas.

Vindavledare/skiva för luftspalter bör monteras mellan isolering och underlagstaket för att minska risken för kondensrelaterade skador i underlagstaket.

Då förändringar av bostadens ventilation har utförts är det svårt att avgöra om problematiken är äldre eller pågående. För att avgöra om påväxten är äldre eller pågående rekommenderas att den hålls under uppsikt, speciellt den kallare delen av året. Lämpligt är att slipa bort påväxten på en mindre yta för att lättare kunna bedöma eventuella förändringar.

Tak

Då takfotsplåt inte finns innebär det risk för fuktrelaterade skador nedre delen av takkonstruktionen vid tex slagregn eller överfyllda rännor.

När väderskydd/huv inte finns ovan skorstenen finns risk att regn/snö fuktar upp murstocken och orsakar fuktrelaterade skador i angränsande konstruktioner. Då skorstenen inte längre används kontinuerligt bör väderskydd/huv monteras alt. helt plåta in skorstenen.

Invändigt

Bad/Wc

I våtutrymmen skall golv- och väggytor ha vattentäta skikt. När det är av äldre standard och utförande finns det en ökad risk för brister i dess funktion, varpå fukt kan tränga in i bakomvarande konstruktioner och orsaka fuktrelaterade skador.

Källare allmänt

En äldre källare utsätts för mer eller mindre permanent fuktpåverkan från angränsande mark. Täta ytskikt samt konstruktioner av organiska material bör undvikas, då fuktpåverkan och mikrobiell tillväxt (mögel/bakterier) kan uppstå, vilket kan leda till att avvikande mikrobiella lukter upplevs. För att utreda orsaken av bristerna rekommenderas en fördjupad undersökning, vilket oftast resulterar i ett åtgärdsförslag. Vanligen rekommenderas säkerställa det utvändiga fuktskyddets funktion samt ersätta riskkonstruktionerna med fuktsäker lösning tex klinkers eller undertrycksventilerad golvkonstruktion. Vid fuktig inomhusmiljö så som i grovkällare kan även bjälklaget påverkas negativt, rekommenderar kontakt med fackman för ev placering av avfuktare alt översyn av ventilation i utrymmet.

Ventilation

Bristfällig ventilation kan hämma en god luftväxling i bostaden men även ge höga fuktbelastningar och mikrobiella skador på känsliga konstruktioner som t.ex. vindsutrymmet/luftspalter och fönster. Generellt rekommenderas friskluftsventiler i sovrum och sällskapsrum och mekanisk frånluft i kontinuerlig drift i våtrum.

Bilder och beskrivningar

Nockvind: Imkanal ej korrekt ansluten samt saknar isolering.

Nockvind: Mikrobiell påväxt samt isolering som ligger an mot underlagstak.

Nockvind: Fuktfläckar/missfärgningar runt murstock med förhöjda värden.

Nockvind: Översiktsbild.

Tak: murstock utan väderskydd samt med otätheter.

Tak: Stickprovskontroll under pannor.

Datum

2026-02-23

Lars Olsson

Besiktningförrättare

Bilaga 1 för kontroll av valda konstruktioner

Konstruktion

Byggnadsdel	Källare.
Konstruktionsdel	Trästolpe i Trappförråd.
Konstruktionsuppbyggnad	Källare med betonggjutning och murade grundmurar av betongsten. Utreglade väggar med stålreglar samt cellplastisolerade golv med ovanliggande spånskiva i Gillestuga samt Groventré. Täta ytskikt finns i Tvätt och Dusch. Bastu är utreglad med träpanel.

Kommentar

Mineralutfällningar samt färgsläpp noteras på grundmurar.
Något fuktig miljö samt svag avvikande lukt noteras lokalt.

Kontroll av konstruktionen gjordes via stickprovsmässig fuktkvotsmätning i trästolpe till trappa i Trappförråd.

Avvikande mikrobiell lukt upplevdes i konstruktionen och fuktvärden över gränsvärdet för mikrobiell tillväxt uppmättes.

Fuktkvoten uppmättes till över 28%.

Risk för mikrobiell tillväxt föreligger vid en fuktkvot på 17% och rötskador >28%.

Sammanfattning

En äldre källare utsätts för mer eller mindre permanent fuktpåverkan från angränsande mark. Täta ytskikt samt konstruktioner av organiska material bör undvikas, då fuktpåverkan och mikrobiell tillväxt (mögel/bakterier) kan uppstå, vilket kan leda till att avvikande mikrobiella lukter upplevs. För att utreda orsaken av bristerna rekommenderas en fördjupad undersökning, vilket oftast resulterar i ett åtgärdsförslag. Vanligen rekommenderas säkerställa det utvändiga fuktskyddets funktion samt ersätta riskkonstruktionerna med fuktsäker lösning tex klinkers eller undertrycksventilerad golvkonstruktion. Vid fuktig inomhusmiljö så som i grovkällare kan även bjälklaget påverkas negativt, rekommenderar kontakt med fackman för ev placering av avfuktare alt översyn av ventilation i utrymmet.

Allmänna villkor

1. Besiktningens omfattning

Detta protokoll får endast användas och är enbart giltigt i samband med fastighetsaffär som förmedlas av Fastighetsbyrån. Uppdraget omfattar en överlåtelsebesiktning varvid besiktningförrättaren genomför en okulär byggnadsteknisk undersökning av fastighetens bostadsbyggnad och i vissa fall tillhörande garage/carport vid besiktningstillfället. Besiktningen kan avse även andra byggnader på fastigheten om detta särskilt överenskommit. Besiktningen sker med utgångspunkt från fastighetens ålder och skick. Till grund för besiktningen ligger de handlingar som besiktningförrättaren tillhandahållits och som antecknats i besiktningens utlåtandet. I granskningen ligger inte att kontrollera lämnade uppgifter, såvida inte en uppgift bedöms som felaktig.

Med okulär besiktning avses en besiktning av synliga ytor i samtliga tillgängliga utrymmen av besiktigad byggnad. Tillgängliga utrymmen är sådana som kan nås genom öppningar, dörrar och inspektionsluckor och vilka medger en besiktning av hela eller större delar av utrymmet och som åtminstone är krypbara. Ej besiktigade utrymmen skall i besiktningens utlåtandet antecknas liksom anledningen till detta. Lösöre och annat som försvårar besiktningen flyttas ej av besiktningförrättaren.

Yttertak med takbeklädnad som besiktningssmannen bedömer som olämplig eller riskabel att beträda besiktigas ej. I besiktningens utlåtandet skall besiktningförrättaren notera sådana avvikelser som en köpare med fog inte har att förvänta sig vid köpet. Skavanker och andra byggnadstekniskt obetydliga uppgifter noteras ej.

Besiktningen fullgör endast en del av köparens undersökningsplikt och beställaren skall ta aktiv del i besiktningens utlåtandet och avgöra huruvida rekommendationer från besiktningssmannen gällande åtgärder eller fördjupade undersökningar skall genomföras eller inte. Det ligger normalt i köparens totala undersökningsplikt att på annat sätt undersöka utrymmen eller ytor som inte varit fysiskt möjligt att besiktiga vid överlåtelsebesiktningen, t.ex. ej besiktningbara krypgrunder och vindar.

Besiktning av befintliga installationer avseende el, vvs och ventilation utförs endast genom en okulär erfarenhetsmässig bedömning av det som utan ingrepp är tillgängligt och synligt.

Det åligger uppdragsgivaren att ansvara för att återställning av el sker efter ev. kontroll av jordning eller jordfelsbrytare.

Säljaren skall på besiktningförrättarens begäran lämna uppgifter om förekomsten av de avvikelser i byggnaden från vad en köpare med fog haft anledning räkna med och som säljaren känner till. Säljaren kan inte bli ansvarig för avvikelser som han upplyst köparen om. Om upplysningar ej lämnats av säljaren antecknas detta i utlåtandet.

2. Riskanalys

Besiktningförrättaren lämnar utlåtande om byggnadens skick utifrån sina iakttagelser samt egna och allmänt kända erfarenheter om särskilda risker förknippade med jämförliga byggnader.

Synliga fuktfläckar, nedböjningar eller andra tecken kan påverka bedömningen. Allmän kunskap om området eller särskild kunskap om viss byggnadsteknik kan också påverka bedömningen.

Det är viktigt att observera att riskanalysen inte kan omfatta muntliga upplysningar som besiktningförrättaren inte fått del av. I besiktningens utlåtandet redovisar besiktningförrättaren sin bedömning. Besiktningssmannen kan om en konstruktion eller byggnadsdel inte säkert kan bedömas vid besiktningen välja mellan att upprätta en riskanalys eller att rekommendera en fortsatt teknisk undersökning.

Riskanalys av befintliga installationer avseende el, vvs och ventilation utförs inte men däremot kan besiktningförrättaren rekommendera en fortsatt teknisk undersökning om så anses befogat.

3. Fortsatt teknisk utredning

Finner besiktningförrättaren att behov föreligger av fortsatt teknisk utredning skall detta antecknas i utlåtandet. Om konstruktion riskanalyserats eller rekommenderats fortsatt teknisk undersökning kan anspråk p.g.a. skador i densamma ej ställas mot besiktningförrättaren. Fortsatt teknisk utredning ingår inte i besiktningens uppdraget.

4. Undantag

Besiktning av befintlig maskinell utrustning, värme/ventilationsanläggningar, elektriska anordningar/apparater/armaturer/styrutrustningar, eldstäder samt rökgångar ingår inte i uppdraget.

Undersökning innehållande ingrepp, mätning, provtryckning etc. ingår ej i besiktningens uppdrag undantaget viss fuktmätning i s.k. riskkonstruktioner. Stickprovskontroll av jordning i uttag i våtutrymmen utförs dock. Termostater och reglersäkerhetsventiler etc. funktionstestas ej. Inom ramen för detta uppdrag lämnas ej förslag till avhjälpande av fel. Skador eller olägenheter orsakade av husdjur eller skadedjur ingår ej att bedöma i detta uppdrag. Bedömning av material som kan innehålla miljöfarliga ämnen såsom asbest, pcb etc. ingår ej i besiktningens omfattning.

5. Ansvarsbegränsningar

Besiktningföretaget har tecknat konsultansvarsförsäkring för denna typ av uppdrag och ansvarar, med nedan angivna begränsningar mot säljaren såväl som mot köparen för skada som förorsakas genom vårdslöshet eller försummelse vid uppdragets utförande.

Besiktningföretagets sammanlagda skadeståndsskyldighet för ett och samma uppdrag är begränsat till 15 prisbasbelopp.

Besiktningföretaget ersätter inte skadebelopp under ett halvt prisbasbelopp. Krav gentemot besiktningföretaget skall anmälas till denne inom skälig tid efter det att skadan upptäckts eller borde ha upptäckts (reklamation). Reklamation får dock inte ske senare än tre år efter uppdragets avslutande.

Sker inte reklamation inom de tider som angivits i denna punkt, förlorar den skadelidande rätten att åberopa skadan. Utöver vad som angivits i ansvarsbegränsningen har besiktningföretaget inget ansvar p g a uppdraget och dess utförande. Det åligger alltid den skadedrabbade att i händelse av skada begränsa denna och dess följdverkningar. Skador eller följdverkningar därav som beror på underlåtenhet ersätts ej.

Vid beräkning av ev. ersättningsbelopp nedsätts beloppet i samtliga fall för ålder och normal förslitning s.k. åldersavdrag.

Vid klagomål skall ni kontakta vårt huvudkontor på telefon 08-591 211 80 alternativt skicka ett mail till info@obm.se

Bilaga till besiktningsprotokoll med förklaringar till bedömnings sätt vid överlåtelsebesiktning

Bedömningsgrunder

OBM Gruppen har valt att redovisa besiktningsresultatet i kolumner där stegen, ”utan anmärkning”, ”påpekande” och ”bör åtgärdas” är de varianter som förekommer. Detta system används för att den som läser protokollet skall förstå vikten av den anmärkning som förekommer. Anmärkning under kolumnen påpekanden kan dock betyda olika saker beroende på vad som anmärkts. Ofta finns en kommentar, riskanalys eller liknande som kompletterar påpekandet längst ner på sidan 3 under rubriken kommentar/riskanalys. Det är därför mycket viktigt att den text som står under ”kommentar/riskanalys” läses mycket noggrant eftersom det är där besiktningsförrättaren ofta utvecklar sina bedömningar. Det är också viktigt att inse att besiktningsmannen skall avgöra om fel som ev. förekommer kan anses vara normalt eller inte med tanke på husets ålder och skick. Den fjärde kolumnen används för att informera uppdragsgivaren om att utrymmet eller byggnadsdelen inte varit tillgänglig för besiktning vid besiktningstillfället.

Information till säljare

Om säljaren är med vid besiktningen eller tillgänglig på annat sätt så går OBM's besiktningstekniker igenom vad som ska göras under besiktningen och ställer frågor om byggnaden. Om besiktningsmannen erhåller muntliga upplysningar om byggnaden så antecknas dessa i besiktningsprotokollet. Teknikern kontrollerar inte riktigheten i lämnade handlingar och/eller upplysningar. Ersättning till OBM för denna besiktning kan ingå i premie som faktureras uppdragsgivaren i samband med tecknande av försäkring. Om uppdragsgivaren väljer att inte teckna försäkring efter utförd besiktning eller att upphäva mäklarens försäljningsuppdrag så har OBM rätt att fakturera uppdragsgivaren för besiktningen efter gällande prislista.

Information om köpargenomgång

Om besiktningen har utförts med säljaren som uppdragsgivare så rekommenderar vi att köparen överväger att låta utföra en s.k. köpargenomgång. Vid en köpargenomgång går man igenom huset på plats och informerar om det som noterats i protokollet. Detta för att öka förståelsen och minska risken för missförstånd. När man är på plats är det också lättare för besiktningsmannen att besvara frågor och funderingar på ett pedagogiskt sätt. Köpargenomgången kan även genomföras via telefon men det medför en risk att besiktningsmannen ev. inte kan besvara alla frågor på samma sätt.

Allmän information

Vad är fukt?

Fukt är en naturlig del av vår miljö och livsnödvändig för oss alla. Ibland kan dock fukt ställa till med bekymmer i våra bostäder och byggnader. I våra hus fortgår hela tiden fuktvandringar såväl inifrån som utifrån. Inifrån genom brukarna från t.ex. matlagning, duschning, mm. och utifrån genom t.ex. regnvatten, snö, ytvatten, fukt från marken, etc. I vissa fall medför dessa fuktvandringar skador på fukt känsligt material och skapar sekundärskador såsom mikrobiella skador, kemiska emissioner eller t.ex. formförändringar men även estetiska skador.

Radon i luft

Radon är en gas som uppkommer när radioaktivt material sönderfaller. Radon är en lättflyktig gas utan lukt eller annan egenskap vi normalt sett kan uppleva.

Socialstyrelsen har lagt ut riktlinjer med målsättningen att samtliga bostäder skall ha en radongashalt som understiger 200 Bq/m³ före 2020. Vid besiktningar anger därför generellt sett våra besiktningsmän att radonförekomsten bör kontrolleras om inte mätprotokoll finns tillgängligt. Detta behöver inte alltid innebära att mätning behöver ske utan att kontakt med kommunens miljöförvaltning kan ge vägledning i denna fråga.

Radon kan härröra både ur byggnadsmaterial och ur marklagren under byggnaden.

Radon i vatten

Vissa hus har egen brunn för dricksvatten eller tar vatten via gemensam vattenbrunn. Radonhalten i vatten bör ej överstiga 1000 Bq/l vatten.

Vattenkvalité

Vatten tagna ur egna brunnar eller gemensamma brunnar bör kontrolleras med jämna mellanrum för att vara säkra på att vatten-kvalitén är tillfredsställande. Rådgor med kommunens miljöförvaltning för vägledning.

Asbest

Asbest är ett hälsofarligt ämne som är vanligt förekommande i äldre byggnader byggda mellan åren 1940 och 1979. Framförallt kan man finna asbest i eternit för tak och väggar, i murbruk/fix/fog, mattlim, golvbeläggningar ventilationstrummor, isoleringsmaterial m.m. Användningen av asbest förbjöds inom byggsektorn 1982. Mer information finns på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om asbest, AFS 2006:1

Energideklaration

Villor till försäljning skall, enligt ny lag, efter den 1a januari 2009 vara energideklarerade. Villor som är energideklarerade skall sedan alltid ha en energideklaration som inte är äldre än 10 år vid försäljning.

Nyproducerade byggnader ska ha en deklaration i samband med färdigställandet.

Avloppssystem

Besiktningen omfattar inte egna eller gemensamma avlopps-anläggningar. Rådgor med kommunens miljöförvaltning för vägledning om den aktuella fastigheten avloppssystem.

Provtryckning av rökgångar

Besiktningen omfattar inte undersökning av rökgångar och dess täthet etc. Vår generella inställning är att kontakta skorstensfejaren om den murade skorstensstocken inte kontrollerats de sista 5-6 åren. Eldstäder som inte används erhåller normalt sett automatiskt eldningsförbud.

Brandskyddskontroll

Föreskrifter och allmänna råd om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll MSBFS 2014:6 anger vilka krav som föreligger på eldstäder.

Konstruktions- och detaljbedömning

Tak och vindar

1. Plana/låglutande tak

Ett plant eller låglutande tak kräver i regel mer underhåll och är svårare att kontrollera än t.ex. ett vanligt sadeltak med inspekterbar vind. Skadorna som uppträder efter läckage eller t.ex. kondensation är ofta missfärgade innertak, rötskadad råspont etc.

Eftersom takkonstruktionerna i regel inte medger besiktning-möjligheter av takkonstruktionen i sig finns ytterst begränsade möjligheter för besiktningssmannen att bedöma dess kondition och funktion.

Takets funktion påverkas i första hand av ångspärrens täthet, men också av bl.a. isoleringstjocklek, i vissa fall av takets ventilation etc. Eftersom det också oftast krävs relativt omfattande förstörande håltagning för att säkert undersöka takkonstruktionerna ses denna konstruktion därför som en s.k. dold konstruktion. Det är dock alltid ytterst upp till köparen att bedöma vilka undersökningar som skall vidtagas och vilka risker man accepterar. Takbeklädnader av papp kräver regelbunden kontroll och underhåll. Takpapp har en förväntad livslängd om ca 20 år medan takduk har ca 30 år eller mer, vilket även gäller beklädnader av plåt.

2. Äldre takpannor av tegel eller betong samt gammal underlagspapp på yttertak

Det föreligger påtaglig risk för fuktgenomslag igenom gamla takpannor. Orsaken är att takpannorna fuktar igenom vilket medför skador på läkt och underlagspapp och ev. underliggande konstruktion. Takpannor får med åren frostsprängningar vilket innebär ökad risk för läckage. Äldre underliggande takpapp har även en bristande förmåga att fungera tillfredsställande på grund av att tätskiktet torkat ut och vatten kan läcka igenom och skada underliggande konstruktioner.

Mosspåväxt och liten överlappning på takpannorna, liten taklutning och utsatt läge medför också ökad risk.

Normal underhållsintervall för underlagspapp och takpannor är ca 30-40 år.

3. Vind med mikrobiella skador

En vind som har mikrobiella skador på yttertaket insida och där läckage genom yttertaket kan uteslutas bör undersökas noggrant. Orsaken kan vara att varm inneluft tränger upp på vinden på grund av otätheter i vindsbjälklaget. Den varma luften som befuktats i inomhusmiljön kan kondensera eller skapa en hög fuktighet i det kallare yttertaket. Om detta inträffar är det av största vikt att även undersöka byggnadens allmänventilation, vindens isoleringstjocklek, ångspärr, ventilationsspalter m.m.

Fasader

4. Tegelfasader med missfärgning saltutfällningar, med utsatt läge m.m.

Hög fuktinträning i tegelfasader leder ofta till att bakomvarande konstruktioner erhåller mikrobiella skador. Orsaken kan vara undermålig luftspalt bakom skalmuren, undermålig vattenavledning i dess nedkant eller brukspill som leder in fukten i väggkonstruktionen. Även s.k. sommarkondens kan inträffa när varm solinstrålning träffar den fuktiga väggen och medför fuktvandring in i väggkonstruktionen.

5. Enstegsfasader

Nyare hus med s.k. tunnputs där putsen sitter direkt på vägg-isoleringskivan kallas enstegsfasad.

Dessa ytterväggar saknar ventilationsspalt i väggkonstruktionerna och risk för fuktinträning i vägg föreligger. Skadorna i väggarna förblir ofta osynliga både invändigt och utvändigt i inledningsskedet.

En teknisk undersökning av en sådan fasad medför relativt omfattande håltagning.

Källare

6. Källarväggar

Om källarytterväggarnas utvändiga fuktisolering består av tjärstrykning har denna en begränsad livslängd (ofta ca 15-25 år). Detta innebär att utvändiga åtgärder i många fall skall ses som naturligt och nödvändig efter denna tidsperiod. Om den utvändiga fuktisoleringen förlorar sin täthet kan det medföra skador på ytterväggarnas insida, se även utreglade väggar nedan.

7. Utregling på källarväggarnas insida

Om utregling förekommer på källarytterväggarnas insida kan fukt- och mikrobiella skador uppstå, främst i dess nederdel. Träreolar, syllar och väggskivor riskerar att utsättas för hög fuktighet med mikrobiella skador som följd.

Även kondensutfällning kan förekomma i väggarna vid för väggarna ogynnsamma temperaturer.

Golvkonstruktioner

8. Flytande golv på betongplatta

Flytande golv betraktas ofta som en riskkonstruktion då konstruktionen generellt sett har flera möjliga fuktrelaterade brister. Organiskt material under golvets ångspärr eller cellplast exponeras ofta för en hög fuktighet från betongplattan och mikroorganismer erhåller en acceptabel livsmiljö. Detta kan på sikt medföra lukter eller annan oangenäm luftkvalité inomhus.

Ytter- och innerväggssyllar saknar i många fall fuktspärr, under dess undersida, vilket kan ge samma typ av skador som i golvet.

9. Uppreglade golv på betongplatta

Det uppreglade golvets risker ligger generellt sett i följande, organiskt material såsom träreolar, spånrester m.m. ligger i kontakt med den betongplattan som om den är fuktig ger upphov till mikrobiella skador.

Den överliggande isoleringen ger en temperaturskillnad som skapar en högre relativ fuktighet under densamma. Det är dessutom inte ovanligt att betongplattan har ingjutna reglar med stor risk för mikrobiella skador som följd. Ytter- och innerväggssyllarna saknar i många fall fuktspärr, under dess undersida, vilket kan ge samma typ av skador som i golvet.

Torpargrunder och kryppgrunder

10. Torpargrund/kryppgrund

Den självdragsventilerade kryppgrunden betraktas i de flesta fall som en riskkonstruktion. Orsaken är bl.a. den förhöjda fuktigheten i grunderna under sommarhalvåret som ofta kan leda till mikrobiella skador. Avsaknad av fuktspärr med högt fuktillskott från marken till grunden kan också vara en orsak liksom kylande berg i dagen i grunden m.m. Vi anser det vara mycket viktigt att alltid ta upp en lucka och inspektera grunden om detta rekommenderas i besiktningens protokoll. Om grunden inte bedöms vara fysiskt besiktningssbar kan det vara nödvändigt med håltagning i bjälklaget för kontroll av dess status.

11. Fönster

Fönster med isolerkassetter och 3 glasfönster kan med tiden tappa sin täthet och ge upphov till missfärgningar mellan fönsterrutorna. Detta är i huvudsak en skada av estetisk natur då fönstrets isolerings-förmåga bara marginellt påverkats. Fönster av aktuell typ anses generellt sett ha en livslängd på ca 25-30 år även om nyare fönstertyper anses ha en längre livslängd än de äldre från slutet av 1970-talet och början av 1980-talet. Fönster av typen tvåglasfönster och fönster med träkarmer anses ha en liknande teknisk livslängd (25-30 år) som ovan nämnda fönstertyper även om skadorna istället är orsakade av fukt- och rötskador.

12. Äldre badrum

Äldre badrum med kakel och eller klinkers har ofta svagheter gällande bakomvarande tätskikt och golvbrunnens anslutning till tätskiktet. Golvbrunnen och rören är ofta gjorda av gjutjärn och kan vara rostangripna. Risken för fuktskador bedöms därför vara högre.

13. Klinkers på träbjälklag

Klinkers på träbjälklag är i många fall en olämplig konstruktion då mindre rörelser alltid uppstår i träkonstruktioner dels beroende på årstidsförändringar men även på grund av belastningar. Detta kan leda till sprickor i klinkers, klinkerfogar och/eller i underliggande tätskikt. Om underliggande tätskikt skadas i våtrummen riskeras att fuktskador uppstår om golvet exponeras för vatten.

14. Golvbrunnar

Golvbrunnens anslutning till golvytskiktet är av största vikt för våtrumsgolvets funktion. Det finns därför en branschrekommendation som säger att om våtrummet renoverades efter 1990 så bör golvbrunnen bytas och efter 2007 så skall den bytas. Gjutjärnsbrunnar skall dock alltid bytas. Om golvbrunnen är smutsig vid besiktningen kan inte anslutningen till omgivande tätskikt eller ytskikt bedömas, vilket då noteras i protokollet.

Risikanalyser och fortsatt teknisk undersökning

Det är i många fall svårt eller omöjligt att fastställa vissa byggnadskonstruktioners kondition och funktion vid överlåtelsebesiktningen utan håltagning och användande av tekniska hjälpmedel såsom t.ex. fukt- och temperaturgivare.

Risikanalyser och rekommendationerna om fortsatt teknisk undersökning ger därför besiktningens förrättare möjlighet att varna för risker och rekommendera undersökningar som inte ingår i en överlåtelsebesiktning. Ofta kan förrättaren inte bedöma om föreliggande konstruktioner fungerar tillfredsställande eller inte.

Många konstruktioner fungerar förträffligt trots att dessa rent generellt betraktas som riskkonstruktioner medan andra likadana konstruktioner inte alls fungerar tillfredsställande.

För en beställare av en överlåtelsebesiktning är det därför viktigt att ta aktiv del av besiktningens protokoll och avgöra om t.ex. den fortsatta tekniska undersökningen skall utföras, eller om man som beställare kan tänka sig att ta föreliggande risker och lägga in dessa i den totala kalkylen av fastighetsköpet.

Bilaga för konstruktionskontroll

Bilagan för konstruktionskontroll utförs för att utgöra underlag till den försäkring som säljaren kan teckna.

Kontrollen innehåller en undersökning av valda konstruktionen genom att teknikern mäter fukten i provhål som tas upp i vissa känsliga konstruktioner. Teknikern mäter relativ fuktighet (RF %) och/eller Fuktkvot (FK %). När den relativa fuktigheten mäts i provhålen kontrolleras hur mycket fukt luften innehåller vid en viss temperatur. Det finns god kännedom om vid vilken relativ fuktighet t.ex. mikrobiella skador uppträder och detta kallas därför för kritiskt gränsvärde.

Det kritiska gränsvärdet brukar anges till 70-75 % RF (i luft, t.ex. i mineralull) och för fuktkvot 15-17 % (avser oftast trämaterial).

Provhål görs på platser där delar av stommen kan vara exponerad för skadlig fukt.

I regel borras ett större hål och ett mindre i de valda konstruktionerna.

Håltagning utförs i byggnader med platta på mark, källare eller souterrängvåning. Denna håltagning utförs under förutsättning att det finns uppreglade golv, flytande golv, utreglade väggar etc. i anslutning till grundkonstruktionen.

Har byggnaden kryppgrund görs håltagningen i regel underifrån och om byggnaden har torpargrund borras stickprovshålen ovanifrån. I vissa fall kan det vara nödvändigt att ta upp en inspektionslucka till grunden om sådan saknas eller att uppdragsgivaren utför någon annan åtgärd för att möjliggöra en relevant provtagning.

Observera att mätvärdena under de kritiska gränsvärdena inte är någon garanti för att konstruktionen är felfri. I vissa konstruktionsfall kan fuktvärdena variera över årtiderna och i andra fall kan högre fuktvärden finnas på andra hål i konstruktionen.

Avskrivningstider för olika material och installationer

Följande lista redovisar generell teknisk livslängd för installations- och byggnadsmaterial.

Utvändigt

Tak:

Takpapp	20 år
Takduk	30 år
Takpapp, under takpannor	30 år
Korrugerad takplåt (underliggande takpapp)	35 år
Bandfalsad plåt (med underliggande takpapp)	35 år
Plåtdetaljer	35 år
Hängrännor o stuprör	25 år
Underlagstak	40 år

Fasader:

Träpanel	40 år
Färg på fasad o trädetaljer	10 år
Puts	30 år

Fönster:

Isolerglas	25 år
Fönster, trä	40 år
Dörrar	35 år

Källaryttersväggar:

Fuktisolering, tjära	25 år
Dräneringsledning	25 år

Invändigt

Målning/tapetsering	10 år
Plastmatta på golv	15 år
Laminatgolv	20 år
Parkett	40 år

Invändigt

Ytskikt våtutrymmen

Våtrumsmatta	25 år
Tätskikt under klinker	30 år
Tätskikt under klinker (dispersion cax1980-1995)	15 år
Våtrumstapeter	15 år

Installationer för vatten

Avloppsledningar, gjutjärn	50 år
Avloppsledningar, pvc (installerad före 1974)	25 år

Avloppsledningar pvc (installerad efter 1974)	40 år
--	-------

Vattenrör galvad	35 år
Vattenrör koppar	50 år

Värmeledningar och radiatorer av stål	*
Porslin	30 år

Elinstallationer

Kablage, centraler	45 år
--------------------	-------

Vitvaror	10 år
----------	-------

Varmvattenberedare	20 år
Luft/luft värmepump	8 år
Värmepumpar, övriga	15 år

*Kan ej anges, beror av hur mycket luft systemet påverkats av.

Uppgifterna kommer bl.a. från renoveringshandboken, SABO avskrivningsregler, meddelande M84:10 Statens institut för byggforskning samt erfarenhetsmässiga värden.